

Per e-mail **5.1/2.i** @minocw.nl) en per post

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Gunay Uslu
Postbus 16375
2500 BJ 's-Gravenhage

Grote Bickersstraat 74-78
1013 KS Amsterdam
T +31 20 305 32 00

5.1/2.e
T +31 20 **5.1/2.e**
F +31 20 **5.1/2.e**
5.1/2.e @brinkhof.com

Datum	17 mei 2022
Onze referentie	QK/20220171/2014743.1
Uw referentie	Ontwerpbesluit NPO Luister
Betreft	VCR / Ontwerpbesluit verspreiding nieuw aanbodkanaal NPO Luister on demand

Excellentie,

- 1 Op 5 april 2022 is in de Staatscourant kennisgegeven van de zakelijke inhoud van het ontwerpbesluit (hierna: het "Ontwerpbesluit") met de goedkeuring van de verspreiding van het nieuwe aanbodkanaal NPO Luister on demand (hierna: het "Aanbodkanaal").
- 2 Ik maak graag namens de Vereniging voor Commerciële Radio en haar leden (hierna tezamen: de "VCR") gebruik van de mogelijkheid om binnen zes weken na deze publicatie schriftelijk op het Ontwerpbesluit te reageren.
- 3 In lijn met de inbreng van NDP Nieuwsmedia van 15 november 2021 op de aanvraag van de NPO tot goedkeuring van het Aanbodkanaal, die de VCR uitdrukkelijk heeft onderschreven, is de VCR van mening dat de aanvraag van de NPO moet worden afgewezen, althans zou moeten worden voorzien van enkele nadere voorwaarden, zulks in lijn met de adviezen van zowel het Commissariaat voor de Media als de Raad voor Cultuur. Dit wordt hierna kort toegelicht.

Achtergrond: het aanbod van podcasts in Nederland

- 4 De aanvraag van de NPO, en het voorgenomen besluit tot goedkeuring, zien op het aanbod van podcasts door de publieke omroep via een nieuw aanbodkanaal. Kort

Alle diensten en andere werkzaamheden worden verricht op basis van een overeenkomst van opdracht met Brinkhof N.V., gevestigd in Amsterdam en ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 54121973. Onze algemene voorwaarden maken deel uit van de overeenkomst, met uitsluiting van algemene voorwaarden van anderen. Onze algemene voorwaarden, waarin een aansprakelijkheidsbeperking, de toepasselijkheid van Nederlands recht en de exclusieve bevoegdheid van de Nederlandse rechter zijn bedongen, worden op verzoek kosteloos toegezonden en zijn te vinden op www.brinkhof.com/av.

Datum
Referentie

17 mei 2022
QK/20220171/2014743.1

gezegd ziet de aanvraag op de bundeling van al het podcastaanbod van de NPO in één nieuw aanbodkanaal (genaamd 'NPO Luister on demand'), om zo een centrale vindplaats te creëren voor het *on demand* aanbod. Blijkens het Ontwerpbesluit bent u voornemens om de door de NPO gevraagde instemming op grond van artikel 2.21, derde lid, van de Mediawet 2008 aan dit aanbodkanaal te verlenen.

- 5 Zoals blijkt uit de Marktimpactanalyse van de ACM,¹ is de markt voor podcasts een relatief jonge markt die een hele snelle groei doormaakt. Grote internationale platforms zoals Spotify, YouTube en Apple domineren momenteel de distributiezijde van die markt; zeker in vergelijking met een nationaal platform zoals Juke (van Talpa Network). Als het gaat om de productie van content, is de NPO momenteel verreweg de grootste en belangrijkste producent van podcasts op de Nederlandse markt, met een marktaandeel van 27 %, terwijl andere aanbieders niet boven de 9 % marktaandeel uitkomen. Tot deze aanbieders behoort ook VCR-lid BNR.

Nieuwe platform consolideert sterke positie NPO

- 6 De VCR is van mening dat het Aanbodkanaal de toch al sterke positie van de NPO op de Nederlandse markt verder zal consolideren.
- 7 Zij wijst er daarbij op dat het Aanbodkanaal – anders dan in paragraaf 6.2 van het Ontwerpbesluit wordt overwogen – wel degelijk zal gepaard gaan met de productie van nieuwe content. Dat blijkt uit de aanvraag die immers twee vormen van nieuwe podcast-content benoemt, namelijk (1) "fragmenten en eerder lineair uitgezonden audioaanbod" die niet al als podcast beschikbaar zijn gesteld, en (2) "specifiek voor dit aanbodkanaal verzorgd on demand audioaanbod, bestaande uit podcasts en fragmenten". Volgens de VCR is op z'n minst de zorg gerechtvaardigd dat het Aanbodkanaal eraan zal bijdragen dat de NPO de Nederlandse concurrentie nog veel verder achter zich kan laten, gelet op de volgende factoren:
- i) de NPO neemt dus al een zeer sterke positie in als producent van Nederlandse podcasts;
 - ii) zij heeft daarin nu reeds een ongeëvenaarde slagkracht als het gaat om het kunnen uitbreiden van haar podcast-aanbod (NDP Nieuwsmedia noemde het voorbeeld van de lancering van maar liefst twintig nieuwe podcasts tijdens de Week van de Podcast vorig jaar);
 - iii) het nieuwe platform zal dat aanbod nog gemakkelijker en laagdrempeliger ontsluiten op deze nieuwe markt, waar veel luisteraars nu voor het eerst hun weg zullen vinden;
 - iv) wat allemaal bekostigd wordt uit de algemene middelen, en zonder de druk dat gemaakte kosten moeten worden terugverdiend.
- 8 Nederlandse initiatieven uit de commerciële hoek, die het zonder deze voordelen moeten doen, dreigen daarmee nog meer in de schaduw te komen staan. Dat geldt

¹ Analyse van de impact op de markt van wijziging aanbodkanaal NPO – Luister on demand, kenmerk ACM/UIT/571817, van 8 februari 2022.

Datum
Referentie

17 mei 2022
QK/20220171/2014743.1

naar de verwachting van de VCR zeker voor het aanbod van nieuws, waarvoor de ervaring leert dat luisteraars meestal genoeg nemen met 1 of hooguit 2 bronnen. Hierdoor legt de (door de ACM genoemde) praktijk van multi-homing (waarbij consumenten gewend zijn hun podcasts van meerdere distributeurs te betrekken) minder gewicht in de schaal; voor luisteraars die op het nieuwe Aanbodkanaal een groot en divers aanbod ontdekken met ook een verscheidenheid aan nieuwsaanbod, valt de prikkel weg om verder te zoeken. Dit alles is in het Ontwerpbesluit en de Marktimpactanalyse van ACM onvoldoende onderkend.

Voorwaardelijke goedkeuring

- 9 Tegen deze achtergrond herhaalt de VCR hier wat in de eerdere inbreng van NDP Nieuwsmedia ook is gesteld, namelijk dat het opmerkelijk is dat de NPO ervoor heeft gekozen hier een eigen koers te varen en te kiezen voor een exclusief, eigen platform. Met NDP Nieuwsmedia is de VCR van mening dat Nederlandse mediaorganisaties juist de krachten zouden moeten bundelen om een vuist te maken tegen de grote techspelers die nu de distributie van podcast domineren. De lessen die bij video on demand geleerd zijn, kunnen daarbij van waarde zijn.
- 10 Zij heeft er daarbij goede nota van genomen dat uw adviseurs dit allebei ondersteunen:
 - Het Commissariaat voor de Media schrijft: *“Het Commissariaat heeft begrip voor dit standpunt en zou samenwerking willen stimuleren naast het aanbodkanaal NPO Luister – on demand. Zowel het ministerie als het Commissariaat hechten veel waarde aan publiek-private samenwerking in het audiovisuele domein, omdat daarmee tegenwicht geboden kan worden aan grote internationale platforms. Een publiek-private samenwerking in een centraal Nederlands platform voor on demand audio zouden we dan ook willen aanmoedigen.”*
 - De Raad voor Cultuur schrijft hierover het volgende: *“Samenwerken om een grotere vuist te maken en te zorgen voor hogere kwaliteit, meer innovatie en gebruikersgemak is onvermijdelijk. Temeer omdat er slechts ruimte in de podcastmarkt lijkt te zijn voor een grote lokale speler. De raad vraagt zich af wat het NPO experiment NPO Luister aan inzichten heeft opgeleverd, omdat werd aangekondigd dat dit wel zou worden meegenomen. Tegelijkertijd is de raad er zich van bewust dat dit geen eenvoudige opgave is. In de Mediabegrotingsbrief van 15 november jl. geeft uw voorganger, de heer Slob, in het kader van NLZiet aan dat “de NPO en de commerciële omroepen niet altijd op één lijn zitten met betrekking tot de doorontwikkeling van NLZiet.” Echter, gaat het hier om andere partijen, een ander type aanbod, bevindt de podcastmarkt zich in een andere fase binnen de ontwikkeling van het medialandschap. Daarbij moeten de lessen van de samenwerking van NLZiet meegenomen worden. De raad blijft dat ook van mening dat, naast het aanbieden van NPO Luister – on demand, het waardevol is te streven naar een gezamenlijk Nederlands luisterplatform dat voorziet in een behoefte bij het publiek.”*

Datum
Referentie

17 mei 2022
QK/20220171/2014743.1

- 11 De VCR vindt het teleurstellend dat met deze adviezen niets is gedaan in het Ontwerpbesluit. In zijn huidige vorm houdt het Ontwerpbesluit een onvoorwaardelijke goedkeuring in van de aanvraag. Bij een dergelijke goedkeuring zal de NPO naar verwachting geen enkele prikkel ervaren om met commerciële omroepen samen te werken, en zou zij – integendeel – het besluit kunnen aangrijpen om vol in te zetten op een solistische koers. Dat staat echter haaks op de houding die het Commissariaat en de Raad voor Cultuur voorstaan.
- 12 Het te nemen besluit zou daarom moeten worden voorzien van enkele voorwaarden om een coöperatieve houding te bevorderen. Daarbij kan gedacht worden de voorwaarden langs de volgende lijnen:
- i) voorwaarden gericht op de openstelling van het Aanbodkanaal tegen redelijke non-discriminatoire en Mediawet-conforme voorwaarden voor andere (markt)partijen die Nederlandstalige podcasts bieden;
 - ii) voorwaarden gericht tegen het exclusief aanbieden van NPO-podcasts op alleen het Aanbodkanaal;² en/of
 - iii) voorwaarden gericht op het stimuleren van totstandkoming van een publiek-private samenwerking in een centraal Nederlands platform, bijvoorbeeld door aan de goedkeuring een tijdelijk karakter te verbinden alsmede de voorwaarde dat tijdig voor het aflopen van de goedkeuring de mogelijkheden voor een gezamenlijk platform in overleg met geïnteresseerde marktpartijen onderzocht moeten worden, zulks mede aan de hand van de kennis en ervaringen die de NPO met het Aanbodkanaal heeft kunnen opdoen.

Experimenteerbepaling

- 13 In haar eerste inbreng heeft NDP Nieuwsmedia kritiek heeft geuit bij de wijze waarop de NPO de experimenteerbepaling voor nieuwe aanbodkanalen in dit geval heeft toegepast. Die kritiek zag enerzijds op de maximaal toegestane duur van een experiment (die hier inmiddels is overschreden) en anderzijds de formulering van de aanvraag (die ten aanzien van nieuwe technologieën te ruim is).
- 14 De VCR merkt op dat noch het Commissariaat, noch het Ontwerpbesluit hierop reageren, en meent dat het te nemen besluit wel op deze punten zou moeten ingaan.

5.1/2.e

² De VCR wijst erop dat de ACM onderschrijft dat de beschikbaarheid van het NPO portfolio op een eventueel gezamenlijk Nederlands audio on demand platform zal bijdragen aan de aantrekkelijkheid van dat platform, zie randnr. 49 van haar Marktimpactanalyse.